

Omvärldsanalys

Holmsunds församling

2022

Innehåll

Omvärldsanalys Holmsunds församling.....	3
Prognostiserad in- och utflyttning samt bostadsmarknad.....	3
Större etableringar samt miljöaspekter	3
Ett nytt säkerhetsläge i Sverige.....	3
Från vaggan till graven.....	4
Umeå kommuns beskrivning av fem utmärkande drag för området Holmsund och Obbola	4
Civilsamhället.....	4
Sveriges jämlikhetsindex	5
Stadsmissionernas fattigdomsrapport.....	5
Pandemins påverkan på våra gudstjänster	5

Omvärldsanalys Holmsunds församling

Holmsunds församling omfattar orterna Holmsund och Obbola i Umeå kommun. Vid årsskiftet 2021 12 31 var 62,3 % boende i området och 5720 personer medlemmar i Svenska kyrkan.

Prognostiserad in- och utflyttning samt bostadsmarknad

Vi kan se att den inflyttning som Umeå kommuns företrädare förebådade vid de stora informationsmöten som hölls i samverkan med byggtreprenörer, har hittills uteblivit. Det beror på att den utlovade sjöstaden i Holmsund, samt etableringen av Stora Coop, saknade genomförda planläggningar och planritningar hos kommunen själv. Planerna stötte även på patrull av Trafikverket som krävde ganska stora och kostsamma förändringar för den passage för fotgängare och cyklister som behövs över E12:an. Allt detta måste givetvis drivas av Umeå kommun men tyvärr har det bara varit löften utan verkliga grund än så länge. Under de kommande fyra åren som församlingsinstruktionen (FIN) avser beräknas området, utifrån Umeå kommuns befolkningsprognos, få 403 fler invånare. De äldre som gärna vill bo kvar, men behöver hitta ett lägenhetsboende, har inga lägenheter att flytta till. Ett mindre antal lägenheter på 30 bostadsrätter som är på väg att byggas och stå inflyttningsklara 2023, är redan utsålda. Av statistik kan vi utläsa att cirka 30 % av Holmsunds och Obbolas invånare är över 55 år. Även i Obbola planeras det för nya bostäder både radhus och lägenheter.

Större etableringar samt miljöaspekter

En stor expansion har skett av SCA:s fabrik i Obbola. Där har SCA byggt världens största kraftlinerfabrik som tillverkar wellpapp med avsättning exempelvis inom internet handeln. Umeå hamn i Holmsund har under de senaste åren byggts ut för att klara av att lasta och lossa containerfartyg kopplat till SCA:s ökade produktion. En ny större och miljövänlig färja över Kvarken har också tagits i bruk. Denna expansion innebär inte nämnvärt fler sysselsatta i området, men en märkbar ökning av antalet tunga fordon. Det handlar både om transporter av producerade wellpapprullar från fabriken i Obbola till hamnen i Holmsund, samt att den nya större färjan rymmer fler tunga fordon. Provtransporter av virke från Gimonäs virkesdepå, med elektrifierade lastbilar till fabriken i Obbola pågår, men vi kan konstatera att det ökade antalet lastbilar ökar utsläppen av fossila bränslen i närområdet. Det är fortsatt tydligt att Holmsund och Obbola är närande områden i kommunen. Levnadsvillkoren i form av en renare luftmiljö och bättre trafiksäkerhet har försämrats istället för förbättrats de senaste åren. Förhoppningsvis kan allt fler transporter övergå till att bli elektrifierade under de närmaste åren. Den vackra skärgården har fått lånas ut till ett antal företagsetableringar men de goda livsmiljöerna har inte ökat i takt med företagets och hamnens expansion.

Ett nytt säkerhetsläge i Sverige

Vi är på väg in i en period som ur säkerhetssynpunkt är instabil. Den europeiska säkerhets-ordningen som fungerat från andra världskrigets slut, är bruten genom Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Umeå hamn, några stenkast bort från Holmsunds kyrka, har idag riksklassning vad gäller säkerhet. 1920 blev Djupvik lastageplats och sedemera lite längre ut i fjärden, Holmsund, Umeås hamn. Hamnen har riksintresse ur säkerhetssynpunkt och utgör den södra gränsen mot Finland och Östeuropa i Luleå stift. Stora oljedepåer och frekvent trafik från Östeuropa anses höja säkerhetsläget.

I Holmsunds församling kommer den globalisering vi är en del av att påverka oss vad gäller globala kriser inom ekonomi, hälsa och pandemier samt säkerhetsläge och kriser mellan stater. Det höjda beredskapsläget har lett fram till att all personal i Holmsunds församling kommer att krigsplaceras och vårt generella säkerhetstänkande behöver öka. Kontakter har etablerats med Umeå kommun och hamnens säkerhetschef. Den största globala utmaningen det närmaste decenniet är klimatkrisen och hur vi klarar av att svara upp emot agenda 2030. Församlingen är miljöcertifierad i alla tre stegen och kan på den lokala orten verka för en hållbar utveckling.

Från vaggan till graven

Ett sätt för Holmsunds församling att se den värld som vi är en viktig del av är att använda vårt perspektiv på kyrklig sed från vaggan till graven, från de yngsta till de äldsta. Detta perspektiv har följt Svenska kyrkan genom århundraden och berör de stora händelserna i livet, i glädje och sorg. Holmsunds församling döpte 73,4 % av antalet födda förra året. Vi bedriver öppen förskola två förmiddagar per vecka, en i Holmsund och en i Obbola. Det finns även en familjecentral i Holmsund som bedriver en öppen förskola. Det finns sex förskolor i området och en f-9 skola i Obbola med 385 elever och en f-3 skola i Holmsund, Skärgårdsskolan, med 352 elever och en 4-9 skola i Holmsund, Storsjöskolan, med 523 elever. Det ökande antalet elever gör att de i vissa årskurser är trångbodda med stora elevgrupper i samma rum. Obbola skola har i de lägre åldrarna under längre tid haft problem med studiero som Skolverket tittar på. 1981 barn i åldrarna 0-15 år bor i området. Holmsunds församling konfirmerade ca 49% av alla 15-åringar. Gymnasieelever från Holmsund och Obbola får resa in till centrala Umeå för att gå gymnasiet. Universitetet erbjuder en mängd möjligheter till vidare studier. De flesta yrkesarbetande har sina arbeten i Umeå. De finns ett antal äldreboenden, specifika boenden samt daglig verksamhet inom kommunens omsorger i Holmsund och Obbola.

Umeå kommuns beskrivning av fem utmärkande drag för området Holmsund och Obbola

1. Positiv befolkningsutveckling! Holmsund och Obbola utgör två av kommunens fem stora tätorter. Naturlugn och havsutsikt i kombination med goda kommunikationer och närheten till stan gör området till ett eftertraktat sådant.
2. Väl utbyggd offentlig och kommersiell service. Förskolor, F-9 skolor, bibliotek och livsmedelsbutik finns i både Holmsund och Obbola. I Holmsund finns också två äldrecenter, en hälsocentral, tandvård, apotek och butiker.
3. Hamnen i Holmsund, Umeå hamn, är en av de 25 största i Sverige. Här går dagliga färjeturer till Vasa och i övrigt trafikeras hamnen av majoriteten godsartyg.
4. Vacker skärgårdsmiljö. Var du än befinner dig är det aldrig långt till friluftsområden, badstränder, klipphällar och hav.
5. Lokalt engagemang. Många föreningar arbetar för att bevara bygdens kulturhistoria. Obbola fiskarmuseum är ett sådant exempel, där Fiskarföreningen och Hembygdsföreningen har gått samman för att ta vara på byns historia av fiske och säljakt. Den ringlande fornstigen med tillhörande informationsskyltar är ett annat exempel. Här finns också föreningen Nätet som arbetar för Obbolas ekonomiska, sociala och kulturella utveckling.

Civilsamhället

Holmsunds församling är idag den största civilsamhällesaktören i området. Genom det sociala arbete som diakonin bedriver på Hållplatsen, vår hyrda lokal på torget i Holmsund, gör vi betydande insatser för

civilsamhället. Församlingen har erhållit statliga medel för vår verksamhet under pandemin av myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Vi behöver vara en stabiliserande faktor i civilsamhället vad gäller barn och unga i skolan, bland familjer, i utsatta grupper och för människor med ett ökat psykiskt lidande. Inom dessa områden behöver vi vara uthålliga och hoppfulla i en till dels hopplös värld. Vi behöver berätta om allt vi gör i civilsamhället. Förväntningarna att vi ska satsa på människor i kris och utsatthet är stor. Det finns även en grupp föräldrar som är aktivt kristna och som vill att vi ska satsa på ungdomsverksamhet där ungas kristna tro kan fördjupas. Vi ha ett gott ekumeniskt samverkansklimat. Förväntningar finns från ekumeniskt håll att vi ska satsa även där.

Sveriges jämlikhetsindex

Commitment to Reducing Inequality Index är ett jämlikhetsindex som tas fram vartannat år av Oxfam tillsammans med Development Finance International (DFI). I indexet rankas 161 länders åtaganden för att minska den ekonomiska ojämlikheten. Rapporten¹ analyserar specifikt åtgärder inom tre områden som är avgörande för att bekämpa ekonomisk ojämlikhet: välfärd, skatter och arbetstagares rättigheter.

Årets index som mäter åren 2020–2021, visar en negativ trend i världen, där den ekonomiska ojämlikheten ökar. Under den värsta hälsokrisen på ett århundrande valde hälften av de fattigaste länderna att minska sina sjukvårdsbudgetar och 95 procent av alla länder frös eller sänkte skatterna för rika och företag. Sverige rasar till plats 20, lägst rankat av de nordiska länderna, medan Norge toppar listan.

En ojämlik värld leder till ökad social oro, politisk instabilitet, våld och kriminalitet. Därför är utvecklingen i Sverige och världen just nu oroande.

Stadsmissionernas fattigdomsrapport

I dagarna har årets fattigdomsrapport från stadsmissionerna kommit. Årets Fattigdomsrapport² från Sveriges Stadsmissioner visar att tusentals människor kommer till stadsmissionerna för så grundläggande behov som mat och kläder. Fattigdomen är påtaglig, ändå redovisar regeringen i sin Agenda 2030-rapportering att absolut fattigdom inte finns i Sverige.

Pandemins påverkan på våra gudstjänster

Holmsunds församling samlar inte stora skaror till huvudgudstjänster och under pandemin har det blivit ännu färre. Den kommande instruktionsperioden behöver vi arbeta vidare för att engagera fler i våra huvudgudstjänster. Vi behöver erbjuda hämtning med kyrkbilen på fler ställen och fler tillfällen för att bygga broar mellan våra samtalsrum, lekrum, vardagsrum och kyrkorum. Församlingen har ett starkare underlag vid våra dop-, konfirmations-, vigsel- och begravningsgudstjänster. Den kyrkliga seden och dess gudstjänster når betydligt fler än den del av församlingen som återkommande firar huvudgudstjänst

¹ <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/10546/621419/10/rr-cri-2022-111022-en.pdf.jpg>

² https://www.stadsmissionen.se/sites/default/files/2022-10/Fattigdomsrapporten_2022_highres.pdf